

6.6.6.6.6.6

RESSAM

ALTAN ADALI
ALTAN GÜRMAN
ÖZER KABAŞ
MEHMET GÜLERYÜZ
SEYYİT BOZDOĞAN
ALOŞ

SERGİ

20 ocak - 31 ocak
1976

DEVLET GÜZEL
SANATLAR GALERİSİ
ANKARA

Milliyet
30 Ocak 1976 Sayı: 169
300 Kuruş

lediği bu bir ölçüde soyutlayıcı, ayrıntılı çizgiler, düz renklerle doğal görünümlere bağlı düzenlemelerinde özen gösterdiği biçimsel ve üsluplayıcı öncelikleri-özellikle yeni gravürlerinde-bir renk sadeliğine ulaştırma yolunda olduğunu görüyoruz.

Nevbahar'ın resimleri

(Ertem galerisi,
Nişantaşı)

Genç kuşağın yetenekli sanatçılarından Nevbahar (doğ. 1952), son yıllarda Paris ve İstanbul'da düzenlediği kişisel ve katıldığı karma sergilerle ilgi çeken, yoğun bir sanat uğraşısı sürdürüyor. Paris D. Güzel Sanatlar Yüksek Okulu resim bölümünü bitirdikten sonra (1972), yurda dönüşünde Işık Lisesi galerisinde düzenlediği ilk kişisel sergisinde, özellikle çevresindeki durağan ve devingen, yapısal ve doğal motiflerin çelişkisini geometrik, yüzeysel bir biçimlendirme, renk kontrastları ve kurgucu bir düzenleme içinde yansıttığı görülmüştü.

Nevbahar bugünlerde sergilediği 1975 yılı çalışmalarını kapsayan resimlerinde ise, insanları, toplumsal ve yapısal çelişkileriyle kentimizden değişik kesitler ortaya çıkarıyor. İstanbul'un şiirsel güzelliği, kıpır kıpır denizi, atılmış kubbeleri önünde toplumun ve yapısal çelişkilerin daha belirgin olduğu bir mekân, -daha önce kuşların işlediği- Eminönü alanı üzerinde özellikle duruyor. Grafik yöntemine yaklaşan düz, yalın ve çarpıcı renklerle beliren gene geometrik-kurgucu bir fon önünde değişik toplum katlarından insanların, satıcıların, eski yeni yapıların, kubbeler ve geçit merdivenlerinin biçimsel çelişkileriyle bir anlatımcılığa açılıyor.

■ AHMET KÖKSAL

ANKARA

Bir grup sergisi

(Devlet Galerisi)

Devlet Galerisi'nin özel salonunda İstanbullu altı sanatçı, Altan Adalı, Aloş (Ali Teoman Germaner), Seyyit Bozdoğan, Mehmet Güleriyüz, Altan Gürman ve Özer Kabaş ortak bir sergi düzenlediler geçtiğimiz hafta. Sergide radikal bir gruplaşmayı gerektiren ortak nitelikler, benzer

görüş açıları bulma olanağı pek yok. Sergiyi düzenleyen sanatçıların bu tür kaygılardan hareket etmedikleri, tam tersine çağdaş sanat bilinci içinde kişisel ve özgün eğilimleri ön plana çıkarmak istedikleri, bu eğilimler aracılığıyla izleyicide bir çeşit kültür "choc"u yaratmayı amaçladıkları belli oluyor. Özer Kabaş'ın toplumsal vergi yönünü plastik anlatımın aracı biçimine dönüştüren resimleri dışında, bu şokun, yerel fanteziye ilişkin boyutları içerdiği söylenemez. Genel görünümüyle çok "Avrupalı", hatta bir parça da "Amerikanvari" üslup aşamaları söz konusu -

Mehmet Güleriyüz'in bir deseni

dur bu resimlerde. Elbette ki yerellik, tek başına çağdaş resmimizin değerlendirme ölçüsü olarak ele alınmamalı. Yerelliğin yanı sıra özgünlük, kişisel bakış açısı, çağdaş değerler karşısında sorumlu sanatçı tavrı da göz önüne alınması gereken öğelerdir. Bu açıdan altı sanatçının grafik ve yağlıboya resimlerini bir araya toplayan sergiye, çağdaşlık bilincine sahip çıkmanın somut bir belgesi gözüyle bakılabilir. Grubu oluşturan sanatçılar, batılı çağdaşların yanında yer alabilmenin koşullarını, çağdaş ifade araçlarıyla konuşmakta görüyorlar. Ne var ki, konuştukları dille kullandıkları bu ifade araçları arasında çok edilgin, çok formalist ilişkiler var. Örneğin Seyyit Bozdoğan'ın kompozisyonlarında bu edilginlik, batı-

lı "pop" ressamlarını aşırı biçimde animasyon kolaylıklarına bile dönüşebiliyor. Oysa çağdaş plastik değerlere sahip çıkmak, bir yerde bu kolaylığı ve formalizmi aşmayı gerektirir, ya da gerektirmez. Desenlerini ilgiyle izlediğim Mehmet Güleriyüz, bu sergide yer alan resimleriyle daha özgün bir kişiliğe giden yolun başında görünüyor şimdilik. Ancak "Jardin des plantes" ortak adı altında sergilediği desenlerinin işlek ve devingen, çarpıcı kıvraklığını, yağlıboya resimlerde bütünüyle bulma olanağı gene de pek yok.

Özer Kabaş'ın mizah çeş-

Alman grafiğinde

«Hacimler»

(Alman Kitaplığı
Galerisi)

Stuttgart'daki "Dış İlişki-ler Enstitüsü", bir süreden beri on iki diziden oluşan bir kültür programını Türkiye'de sergiliyor. Daha önce "Bireşimsel Figürleme" ve "Renkler" adı altında, bu dizinin ilk iki sergisi düzenlenmişti. Bu kez "Hacimler"le, on çağdaş Alman grafik sanatçısının (Friedrich Grasel, Otto Herbert Hajek, Erwin Heerich, R. Utz Kampmann, Dieter Krieger, Kaspar Thomas Lenk, Rune Miels, L. von Monkiewitsch, Gerhard Richter ve Stefan Wewerka) grafiğin temel yönelimlerinden biri çevresinde birleşen çalışmalarını gösteriliyor. Bu temel yönelim "hacim" kaygısıdır. Alman grafik sanatçıları bu kaygıyı, kendi kişisel doğrultularında değerlendiriyorlar. Bir bölümü yanılama (illusion) bileşkesinden, bir bölümü resmin üçüncü boyut olanağında çıkarak kurama ve deneye fazlasıyla dayalı, bir yönüyle teorik, bir yönüyle de bilgi ve duyarlık çizgisini hesaplı biçimde birleştiren işler ortaya koyuyorlar. Bu resimlerin ortak özellikleri, hacmin soyut anlamını genişletmeye, onun duyarlarla kavranabilir yönünü vurgulamaya dayanıyor. Serginin sunuş yazısında da belirtildiği gibi, gösterinin amacı, hacmi tanımlamak değil, sanatçıların hacmi "ne denli ayrı açılardan kavrayıp yansıttıklarını göstermek". Gerçekten de her sanatçı ayrı ayrı, birer hacim, plastik hacim yorumu getiriyor. Bunu yaparken de, mimarî bir proje çizen kişi gibi, işin hesabına ve araştırmaya dayanan yönlerini inceden inceye bulup çıkarmaya çalışıyorlar. Caudwell, "Yanılama ve Gerçekçilik"te "sanat duygunun bilimidir" diyor. Alman grafikçilerinin yanılamlarında Caudwell'i haklı gösteren izler yok değil. Bir bölümünün mimar ya da fotoğrafçı olmaları da, işin pratik yönü bakımından, grafik sanatçılarına olağan çalışma ortamları yaratıyor.

■ KAYA ÖZSEZGİN